

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سلسله تک‌نگاشت‌های
الگوی اسلامی ایران پیشرفت

طراحی مدل توسعه هوشمند

مهر ماه ۱۳۹۴

رهبر فرزانه انقلاب اسلامی:

باید در طراحی الگوی اسلامی-ایرانی پیشرفت
بر چهار عرصه‌ی فکر، علم، معنویت و زندگی تکیه شود
که در این میان، موضوع «فکر» بنیانی‌تر از بقیه‌ی عرصه‌ها است

در دیدار اعضای شورای عالی
مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت
۱۳۹۱/۱۲/۱۴

شماره کتابشناسی ملی : ۴۱۶۵۵۲۶
عنوان و نام پدیدآور : طراحی مدل توسعه هوشمند/ نگارش اعظم بابکی‌راد، حسن قرونه.
مشخصات نشر : تهران: مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، انتشارات الگوی پیشرفت، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری : ۹۸ ص: مصور (بخشی رنگی)، جدول (بخشی رنگی).
فروست : سلسله تک‌نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت.
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۱-۶۳-۰-۵۰۰۰۰ ریال: ۶۳-۰-۷۶۱۱-۶۳-۰-۵۰۰۰-۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۱-۶۳-۰-۵۰۰۰
یادداشت : کتابنامه: ص. ۹۴ - ۹۷.
موضوع : پیشرفت
موضوع : پیشرفت -- جنبه‌های مذهبی -- اسلام
رده بندی دیویی : ۳۰۳/۴۴
رده بندی کنگره : HM۸۹۱/ب۳ط۲ ۱۳۹۴
سرشناسه : بابکی‌راد، اعظم، ۱۳۵۷ -
شناسه افزوده : قرونه، حسن، ۱۳۶۰ -
شناسه افزوده : مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت. انتشارات الگوی پیشرفت
وضعیت فهرست نویسی : فیبا

سلسله تک‌نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت: طراحی مدل توسعه هوشمند

نگارس: دکتر اعظم بابکی‌راد (استادیار مدیریت دولتی گرایش مدیریت تطبیقی و توسعه دانشگاه آزاد مشهد)
حسن قرونه (دانشجوی دکتری آینده پژوهی دانشگاه مالک اشتر)

ناشر: نشر الگوی پیشرفت، وابسته به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

نوبت چاپ: اول، مهرماه ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۱-۶۳-۰-۵۰۰۰-۹۷۸-۶۰۰-۷۶۱۱-۶۳-۰-۵۰۰۰

قیمت: ۵۰۰۰۰ ریال

تلفن: ۰۲۱ ۸۸۰۱۴۶۴۸ - ۰۲۱ ۸۸۶۳۴۰۰۸

www.olgou.ir

Email:olgou@olgou.ir

نشانی: تهران، خیابان جلال آل‌احمد، روبه‌روی بیمارستان شریعتی، شماره ۳
تمامی حقوق این اثر متعلق به مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت است.
مسئولیت دیدگاه‌های بیان‌شده در این تک‌نگاشت بر عهده مؤلفان محترم است.

پیشگفتار

تعیین مبانی، ارکان، چارچوب و مسیر پیشرفت کشور در نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران باید با مشارکت گسترده و حضور همه جانبه دانشمندان، محققان، نخبگان دانشگاهی و حوزوی و جوانان این مرز و بوم صورت گیرد. به گواه تاریخ و تجارب گذشته، پیشرفتی همه‌جانبه و پایدار خواهد بود که مبانی اسلامی و اقتضائات ایرانی در آن توأمان مورد توجه باشد.

اینک مرکز الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت در آستانه اتمام سه سال تلاش‌های علمی، تخصصی و فکری درباره پیشرفت اسلامی ایرانی، برگزاری نشست‌های علمی و تخصصی، تاسیس اندیشکده‌های مرکز، انتشار صدها مقاله ارزشمند و تهیه نقشه راه تدوین الگو و انجام برخی از مراحل آن، در نظر دارد با هدف تولید دانش و گسترش و تعمیق ادبیات موضوعی در حوزه الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، آثاری را به‌صورت تک‌نگاشت‌های علمی فاخر منتشر نماید.

تک‌نگاشت نوشتاری تخصصی و نیمه‌مبسوط است که توسط یک پژوهشگر خبره در یک موضوع خاص نگاشته می‌شود. تک‌نگاشت از نظر حجم و محتوا حد فاصل مقاله و کتاب است و نویسنده با پردازش و تحلیل یافته‌ها و مطالعات تخصصی پیشین و افزودن یافته‌های پژوهشی جدید خود و تحلیل جامع و منسجم آنها افق‌های تازه‌ای را در زمینه مورد بررسی می‌گشاید.

سلسله تک‌نگاشت‌های الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت که در مجلدات مختلف منتشر می‌شوند، حاصل تلاش جمعی از استادان، اندیشمندان و محققان دانشگاهی و حوزوی است که مراحل مختلف نگارش، ارزیابی، ویراستاری، تدوین و انتشار را با نظارت متخصصان و اهل فن گذرانده است و در اختیار صاحب‌نظران قرار می‌گیرد. در پایان از مساعدت‌ها و تلاش‌های ارزنده نویسندگان تک‌نگاشت‌ها و داوران و مراکز مختلف علمی و پژوهشی که ما را در تهیه، تدوین و انتشار این سلسله یاری رسانند، تقدیر و تشکر می‌شود. امید است این محتوای علمی بتواند افق‌های نو و روشنی را در پیش چشم متخصصان دانشگاهی و حوزوی بگشاید و هر روز در طی مسیر تدوین و تحقق الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت گام‌های بلندتر و استوارتری برداشته شود.

فهرست

۷	چکیده
۹	مقدمه
۱۱	سوالات تحقیق
۱۲	اهمیت تحقیق
۱۳	ضرورت تحقیق
۱۴	مبانی نظری (پیشینه تحقیق)
۱۴	پیشرفت و توسعه
۱۷	تعریف پیشرفت
۲۱	بوم شناسی پیشرفت
۲۲	اصول شبه پارادایم پیشرفت
۲۳	تأملی بر نظریات و مدل‌های توسعه
۵۱	خطوط کلی توسعه (امام خمینی (ره): ۱۳۵۸)
۵۲	پیشرفت (سیدعلی خامنه ای: ۱۳۸۹)
۵۵	شبکه هستی (عبدالحمید واسطی: ۱۳۸۶)
۵۶	توسعه مطلوب (نوبخت: ۱۳۸۹)
۵۷	نقشه راه پیشرفت (کشوری: ۱۳۹۱)
۶۰	جامعه هجری، انسان تکاملی (عباسی: ۱۳۹۲)
۶۳	روش تحقیق
۶۵	تعریف توسعه هوشمند
۶۸	راهبرد کیفی
۶۸	مرحله اول تحلیل: روش تحلیل منطقی
۷۱	ساختار و عناصر راهبردی مدل
۷۱	پیش فرض های مدل
۷۲	رفتار شبکه ای راهبر توسعه
۷۲	ابعاد (نرم، سخت و وت)
۷۴	قابلیت های مدل
۷۴	مقیاس بهینه شبکه
۷۵	مفهوم کیفیت زندگی
۷۶	مرحله دوم: تحلیل مبتنی بر روابط معناساختی

۷۷	جامعه و نمونه آماری
۷۷	مراحل شناسایی و احصاء متغیرهای محوری.....
۸۳	راهبرد کمی
۸۳	جامعه و نمونه آماری
۸۳	مرحله اول: اعتبار سنجی مدل
۸۴	فرضیات پژوهش
۸۸	مرحله دوم : اعتبارسنجی راهبردها
۹۰	تبیین نتایج.....
۹۴	منابع

چکیده

یکی از چالش‌های فراروی نظام‌های سیاسی اجرای توسعه ملی است. مدل‌های مختلفی برای ایجاد توسعه ملی پیشنهاد شده است. تعدادی کشورها بر مدل‌های غیربومی وارداتی از سایر کشورها تکیه می‌کنند ولی تعدادی دیگر بر مدل‌های بومی خودمتمکی هستند. از جمله مسائل موردنظر این پژوهش طراحی مدلی است متکی توسعه به عوامل داخلی، خودجوش بودن، همه‌جانبه‌گرایی و استفاده از فرصت‌های ملی است تا جوامع در مسیر توسعه دچار غفلت راهبردی نشوند. در این راستا هدف تحقیق حاضر به‌عنوان یک تحقیق بنیادی تعیین ساختار و عناصر راهبردی مدل توسعه هوشمند می‌باشد. به‌اتکای روش‌شناسی نظریه‌پردازی دکتر حسن دانایی‌فرد در این پژوهش مدل توسعه هوشمند تئوریزه و بر اساس نظرات خبرگان و کارگزاران مایید پژوهشی شده است. مدل حاصله متشکل از سه بعد اصلی نرم، سخت و وت می‌باشد. نتیجه حاصل طراحی مدلی است که در مقایسه با الگوی پیشرفت در سطح ابزاری آن (مدیریت ملی) قابل تقسیم‌بندی است و جهت‌گیری به توسعه را در ابعاد سخت، نرم و وت برای نیل به کیفیت زندگی تبیین می‌نماید.

واژگان کلیدی: پارادایم توسعه، مکاتب توسعه، مدل توسعه هوشمند، بعدسخت، بعدنرم، بعد وت